

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

6

Београд - 2025

ЈЕДНОДНЕВНИ СЕМИНАР – У САЛИ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА
И ПРЕКО ПЛАТФОРМЕ ZOOM

УТВРЂИВАЊЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ ЗА 2025. ГОДИНУ

- Права на која се порез на имовину плаћа
- Одређивање непокретности за које је конкретно лице обвезник пореза на имовину за 2025. годину
- Ко су обвезници који воде пословне књиге?
- Настанак пореске обавезе (са освртом на зграде код којих је изграђен само конструктивни склоп)
- Начин утврђивања пореске основице
- Фер вредност као пореска основица
- „Тржишна“ вредност као пореска основица
- Књиговодствена вредност као пореска основица
- Набавна вредност као пореска основица
- Пореска стопа
- Пореска ослобођења
- Утврђивање пореза
- Промене у току 2025. године које утичу на утврђени порез
- Попуњавање пореске пријаве и прилога уз пријаву
- Одговори на питања

Предавач: Љиљана Петровић – Министарство финансија (бивши шеф Одсека за порез на имовину)

У сали Привредног саветника и
преко интернет платформе Zoom

12. март 2025. године

Почетак у 9,00 часова

Накнада за присуствовање семинару износи 9.000 динара (са ПДВ) за претплатнике, а 15.000 динара (са ПДВ) за лица која нису претплатници.

У износ накнаде укључена је и презентација предавача у PDF формату, као и право на одложено гледање снимка семинара. За полазнике који семинару присуствују у сали Привредног саветника обезбеђено је послужење хране и пића.

Просторија Образног центра Привредног саветника налази се у Булевару краља Александра бр. 86 на V спрату.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на сајту www.privsav.rs, у оквиру секције **eПродавница – Семинари**.

Приликом пријављивања полазник треба да изабере да ли семинару жели да присуствује у просторији Образног центра или онлајн преко платформе Zoom.

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и осталим питањима можете добити на тел: 011/3209-645 или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs

РЕДАКЦИЈА: Иван Антић, Снежана Анџић, др Петар Бабић, Весна Боровић, Никола Јеринић, Данијела Крајић Дамјановић, Горан Лазовић, др Милан Неговановић, Тијана Павловић и Душан Поповић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 504.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА, тел. 011-3209-650, e-mail: onlinepodrska@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Горан Лазовић, тел. 32-09-620

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Иван Антић, тел. 32-09-667, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Каматне стопе за које је Министар финансија прописао да су у складу са принципом „ван дохвата руке“ за 2025. годину – Горан Лазовић ----- 5

ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ

Утврђивање и плаћање пореза на имовину за обвезнике који воде пословне књиге за 2025. годину – Снежана Анџић	8
1. Ко су обвезници који воде пословне књиге	9
2. Права на непокретности која су предмет пореза на имовину	10
3. Врсте (групе) непокретности	11
4. „Фер вредност“ као пореска основица	15
5. „Тржишна вредност“ као пореска основица	15
6. Књиговодствена вредност као пореска основица	18
7. Пореска основица за непокретности за које обвезнику у току године настане пореска обавеза (новоизграђене, односно прибављене непокретности у току године)	20
8. Пореска стопа	21
9. Пореска ослобођења	21
10. Настанак пореске обавезе у току пореске године	22
11. Настанак пореске обавезе за објекте у изградњи	23
12. Начин попуњавања и подношења пореске пријаве	24
13. Утврђивање и плаћање пореза	25
Пример обрачуна пореза и начина попуњавања пореске пријаве када пореска обавеза настане/престане у првом тромесечју 2025. године – Снежана Анџић	27
I. Пример набавке непокретности у првом тромесечју 2025. године	27
II. Пример отуђења непокретности у првом тромесечју 2025. године:	40

ПОРЕЗ НА ДОБИТ – ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ

Повезана лица за потребе обрачуна пореза на добит правних лица и пореза на нето приход предузетника за 2024. годину – Горан Лазовић	41
1. Утврђивање повезаности правних лица са другим лицима	41
2. Утврђивање повезаности предузетника са другим лицима у складу са чланом 36. ЗПДГ	48
3. Идентификација повезаних лица	49
4. Временска димензија повезаности	50
Утврђивање и исказивање корекција трансферних цена по основу трансакција са повезаним лицима у пореском билансу – Горан Лазовић	52
1. Утврђивање корекције по основу комерцијалних и финансијских трансакција и исказивање у пореском билансу (ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1)	53
2. Утврђивање корекције по основу капиталних добитака и губитака и исказивање у пореском билансу	60
3. Утврђивање корекције по основу пореске амортизације за средства набављена од повезаних лица и њено исказивање у пореском билансу	61
4. Корекције по основу усклађивања расхода који се у целини не признају у пореске сврхе – поклони чији је прималац повезано лице, уговорне казне и пенали, затезне камате између повезаних лица, трошкови који нису настали у сврхе обављања делатности и недокументовани трошкови	61
Трансферне цене – поједностављени поступак тестирања услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност – Горан Лазовић	65
1. Услуге са становишта трансферних цена	65
2. Појам услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност	66
3. Опциони поједностављени поступак тестирања усклађености услуга (између повезаних лица) које додају малу вредност са принципом „ <i>ван дохвата руке</i> “	67
4. Значај поједностављеног приступа тестирања усклађености услуга које додају малу вредност са принципом „ <i>ван дохвата руке</i> “	74
5. Услуге (између повезаних лица) које додају малу вредност и порез по одбитку	74
Утврђивање корекције за стална средства набављена од повезаних лица и исказивање у пореском билансу за 2024. годину – Горан Лазовић	77
Могућност подношења извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику – Горан Лазовић	83
1. Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику	83
2. Извештај у скраћеном облику не може да се достави за зајмове и кредите са повезаним лицима	85
3. Шта је то трансакција и како се утврђује њена вредност?	85

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

658+657

ПРИВРЕДНИ саветник : часопис за рачуноводство

и пословне финансије / одговорни уредник Иван Антић

. - Год. 1, бр. 1 (1952)- . - Београд : Привредни саветник, 1952- (Београд : Birograf Comp). - 28 cm

Доступно и на: <https://www.privsav.rs/casopisi/privredni-savetnik/>. - Петнаестодневно. - Друго издање на другом медијуму: Привредни саветник (CD-ROM) = ISSN 1821-1623

ISSN 0556-1590 = Привредни саветник

COBISS.SR-ID 1640064

4. Да ли постоји могућност израде извештаја у скраћеном облику код трансакција продаје капиталне имовине? -----	88
5. Да ли постоји могућност израде извештаја у скраћеном облику код трансакција набавке сталних средстава која подлежу обрачуну пореске амортизације? -----	88
6. Исказивање података у пореском билансу код обвезника који извештај о трансферним ценама достављају у скраћеном облику -----	88
Бескаматне позајмице између повезаних лица (осврт на мишљење МФИН бр. 011-00-805/2022-04 од 31.1.2023. год.) – Горан Лазовић -----	90
1. Увод -----	90
2. Рачуноводствено вредновање бескаматних позајмица -----	91
3. Тест на присуство ефекта утањене капитализације -----	97
4. Утврђивање тржишне цене у складу са мишљењем МФИН -----	99
Утањена капитализација и обрачун камата „ван дохвата руке“	
– др Милан Неговановић -----	102
1. Порески обвезник је од повезаног лица добио бескаматни зајам и није исказао расходе камата -----	103
2. Порески обвезник је од повезаног лица добио зајам/кредит са каматом и исказао је расходе камата -----	103
3. Порески обвезник је повезаном лицу дао бескаматни зајам и није исказао приходе по основу камате -----	112
4. Порески обвезник је повезаном лицу дао зајам/кредит са каматом и исказао је приходе од камата -----	114
5. Утврђивање тржишне каматне стопе применом општих правила о трансферним ценама -----	115
6. Укључивање зајмова и кредита са повезаним лицима у студију трансферних цена -----	116
7. Продаја повезаном лицу на рате по основу које је целокупан приход укључен у опорезиву добит пореског периода не сматра се зајмом за који је обвезник дужан да утврђује камату „ван дохвата руке“ -----	117
8. Утврђивање камате ван дохвата руке када се једном пореском периоду врши плаћање камате повезаном лицу за обавезу насталу у неком претходном периоду -----	117
Годишњи извештај о контролисаним трансакцијама међународне групе повезаних правних лица – „CbC Report“ – за 2024. годину – Горан Лазовић -----	118
1. Дефинисање појмова крајњег матичног правног лица, међународне групе повезаних правних лица и чланице међународне групе -----	119
2. Обавеза подношења годишњег извештаја -----	121
3. Образац годишњег извештаја „CbC“ и исказивање података у том обрасцу -----	122
4. Завршне напомене -----	130

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

Извештавање Агенције за заштиту животне средине (посебни токови отпада и амбалажа) – Иван Антић -----	131
1. Накнада за посебне токове отпада -----	131
2. Накнада за амбалажу и амбалажни отпад -----	132

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Достављање годишњих извештаја о стању интерне финансијске контроле у јавном сектору у Републици Србији за 2024. годину – Весна Боровић -----	134
Измене и допуне Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама – Весна Боровић -----	136

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Весна Боровић	138
1. Национална служба за запошљавање расписала је јавне позиве/конкурсе за 2025. годину	138

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић	139
---------------------------------	-----

КАМАТНЕ СТОПЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ МИНИСТАР ФИНАНСИЈА ПРОПИСАО ДА СУ У СКЛАДУ СА ПРИНЦИПОМ „ВАН ДОХВАТА РУКЕ“ ЗА 2025. ГОДИНУ

У „Службеном гласнику РС“, бр. 17/2025 од 28.02.2025. године објављен је Правилник о каматним стопама за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке“ за 2025. годину (у даљем тексту: Правилник).

Правилник ступа на снагу 8. марта 2025. године, а примењује се на обрачун расхода и прихода по основу кредита и зајмова између повезаних лица (у смислу члана 59. Закона о порезу на добит правних лица¹, од-

носно члана 36. Закона о порезу на доходак грађана²) за 2025. годину.

У следећој табели дат је приказ каматних стопа Министра финансија за зајмове и кредите између повезаних лица за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке“ (дат је и упоредни преглед стопа за претходне две године).

¹ „Службени гласник РС“, бр. 25/01, ... и 94/24

² „Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 94/24

	2025. год.	2024. год.	2023. год.
ЗА ПОРЕСКЕ ОБВЕЗНИКЕ (СЕМ БАНАКА И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА)			
Краткорочни кредити у RSD	8,01 %	7,57 %	3,88 %
Дугорочни кредити у RSD	8,24 %	8,30 %	4,74 %
Краткорочни кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	6,41 %	6,12 %	2,98 %
Дугорочни кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	6,79 %	6,23 %	3,22 %
Краткорочни кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	није објављена	није објављена	није објављена
Дугорочни кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	7,50 %	7,54 %	7,84 %
Краткорочни кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	8,31 %	8,20 %	3,18 %
Дугорочни кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	3,40 %	4,25 %	4,28 %

УТВРЂИВАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ ЗА ОБВЕЗНИКЕ КОЈИ ВОДЕ ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ ЗА 2025. ГОДИНУ

Увод

О последњим изменама и допунама Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Закон), а које се примењују на утврђивање пореске обавезе за 2025. годину, писали смо у "Привредном саветнику", бр. 20/2024. Измене и допуне Закона које су извршене односе се највећим делом на уређење пореске основице у случајевима када нису објављене просечне цене квадратног метра одговарајућих непокретности у зонама због пропуста јединице локалне самоуправе, као и кад вредност поједине од непокретности (објекта или земљишта) које чине физичку целину, која се укључује у пореску основицу, чини књиговодствена вредност, а обвезник у пословним књигама није посебно исказао вредност објекта и припадајућег земљишта. Такође, уређене су и измене у вези са одређеним пореским ослобођењима. Основне новине у односу на претходну пореску годину укратко су следеће:

– у члану 7а став 3. Закона уређено је да се **начин утврђивања основице као производа просечне цене одговарајућих непокретности у најопремљенијој зони из става 2. тог члана, корисне површине непокретности за коју се утврђује порез и коефицијента зоне које утврђује јединица локалне самоуправе актом надлежног органа, за сваку зону на својој територији, примењује увек када јединица локалне самоуправе није у прописаном року објавила просечне цене одговарајућих непокретности у одговарајућој зони, и то независно од разлога тог непрописивања** (до сада је примена овог начина утврђивања пореске основице била само ако је разлог необјављивања просечне цене чињеница да у зони и граничним зонама није било промета одговарајуће непокретности у прописаном периоду);

– извршена је допуна члана 7а Закона новим ставом 7., тако да када се пореска основица утврђује у висини књиговодствене вредности у складу са изменом става 6. члана 7а, а обвезник у пословним књигама није посебно

исказао вредност објекта од вредности припадајућег земљишта, при чему 1) за објекат или за земљиште, односно његов део, не постоји пореска обавеза, вредност непокретности за коју пореска обавеза постоји чини књиговодствена вредност у којој је садржана вредност те непокретности исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години; 2) се вредност објекта или објеката на том земљишту утврђује у складу са чланом 7. став 6. овог закона (вредност земљишта по процењеној вредности увећана за процењену грађевинску вредност објекта), вредност земљишта и осталих објеката за које пореска обавеза постоји чини књиговодствена вредност у којој је садржана њихова вредност исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години;

– извршено је прецизирање одредбе која уређује пореско ослобођење за земљиште које се поново приводи намени, у смислу да је то необрадиво пољопривредно земљиште које се претвара у обрадиво пољопривредно земљиште, односно у земљиште на којем се гаји шума;

– прецизиране су и у једној одредби груписани случајеви када се не остварује пореско ослобођење за земљиште испод објекта на који се порез плаћа и уређује обим остваривања тог права када се објекат састоји из више посебних делова за које су обвезници различита лица;

– изједначен је порески третман повећања корисне површине непокретности у току године са пореским третманом настанка пореске обавезе у току године, за обвезника који је остварио пореско ослобођење из тог разлога што му је пореска основица за све непокретности на територији јединице локалне самоуправе до 400.000 динара;

– уређено је да се променом значајном за утврђивање пореза на имовину за пореску годину сматра и престанак исказивања непокретности за коју је остварено пореско ослобођење као добра искључиво намењеног

ПРИМЕР ОБРАЧУНА ПОРЕЗА И НАЧИНА ПОПУЊАВАЊА ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ КАДА ПОРЕСКА ОБАВЕЗА НАСТАНЕ/ПРЕСТАНЕ У ПРВОМ ТРОМЕСЕЧЈУ 2025. ГОДИНЕ

Према одредби члана 33в Закона о порезима на имовину (у даљем тексту: Закон), обвезник пореза на имовину дужан је да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу (осим у случају настанка пореске обавезе за објекте у изградњи изграђеног конструктивног склопа преко 500m²), у року од 30 дана, за:

1) непокретност за коју настане пореска обавеза, рачунајући од дана настанка пореске обавезе;

2) непокретност за коју престане пореска обавеза, рачунајући од дана престанка пореске обавезе;

3) непокретност коју предузетник који води пословне књиге почне да евидентира у пословним књигама, рачунајући од дана евидентирања;

4) непокретност коју предузетник који води пословне књиге престане да евидентира у пословним књигама, рачунајући од дана престанка евидентирања;

5) непокретност у пословним књигама физичког лица које је изгубило својство предузетника који води пословне књиге (одјавом, по сили закона и др.), рачунајући од дана престанка тог својства;

6) непокретност за коју је обвезнику престало право на пореско ослобођење у складу са чланом 12. ст. 4. и 5. Закона, рачунајући од 184. дана од дана њеног уступања другом лицу ради остваривања прихода;

7) непокретност из члана 12. став 2. Закона за коју је обвезнику престало право на пореско ослобођење у складу са чланом 12. став 3. Закона, рачунајући од дана настанка пореске обавезе на непокретности за коју је пореска обавеза настала у пореској години;

8) објекат којем је измењена корисна површина, рачунајући од дана измене корисне површине.

Изузетно од наведеног, обвезник који води пословне књиге за имовину за коју је, у периоду од 1. јануара до 31. марта пореске године настала пореска обавеза или је дошло до друге промене из члана 33в Закона, пореску пријаву подноси у оквиру пријаве којом пријављује

утврђени порез за пореску годину за све непокретности на територији исте јединице локалне самоуправе, или пријаву подноси након подношења те пријаве, до 31. марта пореске године.

I. ПРИМЕР НАБАВКЕ НЕПОКРЕТНОСТИ У ПРВОМ ТРОМЕСЕЧЈУ 2025 ГОДИНЕ

1. Постојеће непокретности на дан 31.12.2024 године

Привредно друштво на дан 31.12.2024. године, на територији исте локалне самоуправе, има право својине на следећим непокретностима:

– **изграђено грађевинско земљиште** површине 1.100m² (11 ари). Просечна цена m² за то земљиште утврђена је одлуком органа локалне самоуправе у висини од 25.000 динара;

– **изложбено-продајни објекат** корисне површине 200m². Просечна цена m² за то земљиште утврђена је одлуком органа локалне самоуправе у висини од 112.300 динара. 200m² је и површина земљишта под објектом – објекат је у једном нивоу;

– **складиште** површине 300m² чија је књиговодствена – садашња вредност на дан 31.12.2024. године 7.000.000 динара.

Оба објекта налазе се на наведеном грађевинском земљишту површине 1.100m². У пословним књигама обвезника посебно је евидентирана вредност земљишта и објеката.

2. Новонабављене непокретности у првом тромесечју 2025. године

Исти обвезник је 15. фебруара 2025. године набавио:

– **изграђено грађевинско земљиште** на територији исте локалне самоуправе површине 29 ари;

ПОВЕЗАНА ЛИЦА ЗА ПОТРЕБЕ ОБРАЧУНА ПОРЕЗА НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА И ПОРЕЗА НА НЕТО ПРИХОД ПРЕДУЗЕТНИКА ЗА 2024. ГОДИНУ

Први корак у примени пореских правила о трансферним ценама је идентификација лица (правних и физичких) која се за пореске потребе сматрају повезаним.

Дефиниција и критеријуми за утврђивање повезаности лица за потребе утврђивања пореза на добит правних лица дати су у **члану 59. ст. 2. до 7. Закона о порезу на добит правних лица** („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДПЛ). Када је реч о предузетнику, повезаност других лица са тим обвезником утврђује се у складу са **чланом 36. Закона о порезу на доходак грађана** („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДГ), који се ослања на дефиницију из члана 59. ЗПДПЛ у целини и незнатно је проширује.

Дефиниција повезаних лица дата је и у члану 9. пореских уговора које је Република Србија закључила са другим државама. Ипак, у овој дефиницији дати су само најосновнији услови за утврђивање повезаности, док се они детаљно разрађују у дефиницији датој у члану 59. ЗПДПЛ.

Критеријуми и правила за утврђивање повезаности за пореске потребе нису се мењали у односу на прошлу годину.

У току 2024. године Министарство финансија (у наставку: МФИН) није давало мишљења у вези са утврђивањем пореске повезаности обвезника са другим лицима која би заслуживала посебну пажњу, тј. нова мишљења била су у складу са претходним.

Скрећемо пажњу на то да се за потребе примене члана 59. ЗПДПЛ, Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе не сматрају правним лицима у складу са чланом 61б ЗПДПЛ. На тај начин прописано је да нема повезаности између правних лица код којих Република Србија, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе имају учешће у власни-

штву (капиталу) или учешће у органима управљања, без обзира на износе тих учешћа, као и да нема повезаности између Републике Србије, аутономних покрајина или јединица локалних самоуправа са једне стране и правних лица код којих оне имају учешће у власништву (капиталу) или учешће у органима управљања, без обзира на износе тих учешћа, са друге стране. Међутим, ова правна лица која су основана од стране Републике Србије, аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе могу имати повезана лица по неком другом основу (дакле, не по основу „државе“), о чему свакако пишемо у наставку.

1. УТВРЂИВАЊЕ ПОВЕЗАНОСТИ ПРАВНИХ ЛИЦА СА ДРУГИМ ЛИЦИМА

Критеријуми за утврђивање повезаности са обвезником у члану 59. ст. 2. до 6. ЗПДПЛ примењују се на сва лица, како на резидентна, тако и на нерезидентна, док се став 7. истог закона односи само на повезаност обвезника са нерезидентним правним лицима из јурисдикција са преференцијалним пореским системом.

У наставку дајемо објашњења дефиниције и критеријума уз одговарајуће примере.

1.1. Члан 59. ст. 2, 3. и 4. ЗПДПЛ

У члану 59. став 2. ЗПДПЛ дата је општа дефиниција повезаности:

„Лицем повезаним са обвезником сматра се оно **физичко или правно лице** у чијим се односима са обвезником јавља **могућност контроле или значајнијег утицаја на пословне одлуке.**“

Повезаност се може утврђивати у односима обвезника како са правним, тако и са физичким лицима. Другим речима, повезана лица са обвезником могу бити и правна и физичка лица.

УТВРЂИВАЊЕ И ИСКАЗИВАЊЕ КОРЕКЦИЈА ТРАНСФЕРНИХ ЦЕНА ПО ОСНОВУ ТРАНСАКЦИЈА СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ

Законом о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДПЛ) прописана је обавеза посебног приказивања прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним лицима по трансферним ценама, као и по ценама које би се оствариле на тржишту таквих или сличних трансакција да се није радило о повезаним лицима, односно по принципу „ван дохвата руке“, при чему се, уопштено посматрано, разлика између те две цене, уколико се утврди да постоји, укључује у основицу за опорезивање.

Начин утврђивања и уношења корекција трансферних цена у порески биланс за 2024. годину исти је као и прошле године.

Редни бројеви Обрасца ПБ 1, односно Обрасца ПБ 2 на којима се уносе подаци по основу контролисаних трансакција и корекције трансферних цена нису се мењали у односу на претходну годину.

Не постоји јединствени систем утврђивања и укључивања корекција трансферних цена у порески биланс, већ се то, у зависности од врста трансакција са повезаним лицима, чини на неколико начина.

Утицај примене правила о трансферним ценама на порески биланс може се грубо поделити на потенцијалне корекције:

1. Прихода и расхода по основу **комерцијалних трансакција** (осим камата), попут набавке и продаје добара и услуга (на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 50 Обрасца ПБ 2);

2. Прихода и расхода **финансијских трансакција**, односно по основу камата из зајмова/кредита (такође на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1¹, односно на ред. бр. 50 Обрасца ПБ 2);

3. По основу **капиталних добитака и губитака** од продаје капиталне имовине повезаним лицима (на ред. бр. 63 и 64 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 55 и 56 Обрасца ПБ 2);

4. По основу **пореске амортизације** за средства која подлежу обрачуну пореске амортизације и која су стечена од повезаних лица закључно са 31. децембром 2018. године, односно капитализована завршена накнадна улагања извршена од повезаних лица на средствима стеченим до 31. децембра 2018. године која не доводе до примене члана 106 ЗПДПЛ (на ред. бр. 21 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 22 Обрасца ПБ 2), односно применом „нових“ правила за средства која подлежу обрачуну пореске амортизације и додатна улагања на тим средствима, а која су стечена почев од 1. јануара 2019. године од повезаних лица (на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 50 Обрасца ПБ 2);

5. По основу усклађивања расхода који се у целини не признају у пореске сврхе (**трошкови који нису документовани**, а које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 6; **поклони чији је прималац повезано лице** на ред. бр. 9; **затезне камате између повезаних лица** на ред. бр. 13 Обрасца ПБ 1; **трошкови који нису настали у сврхе обављања пословне делатности**, а које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 14 и **уговорне казне и пенали** које је обвезнику фактурисало повезано лице на ред. бр. 12 Обрасца ПБ 1).² Аналогне позиције наведене су у Обрасцу ПБ 2 (ред. бр. 7, 10, 14, 15 и 13).

Поред наведених позиција, обвезник који има трансакције са повезаним лицима исказује и податке на такозваним **позицијама информативног карактера** (од ред. бр. 51 до ред. бр. 56 Обрасца ПБ 1, односно од ред. бр. 44 до ред. бр. 49. Обрасца ПБ 2) који **не утичу** на износ пореске обавезе у пореском билансу.

² У складу са чланом 20. ЗПДПЛ, сталној пословној јединици нерезидентног обвезника се у пореске сврхе не признају расходи по основу камата (и припадајући трошкови по основу зајма) и ауторских накнада (и сродних права и права индустријске својине) зарачунатих од стране њене нерезидентне централе.

¹ Корекција расхода по основу спречавања утајене капитализације уноси се на ред. бр. 58 Обрасца ПБ 1.

ТРАНСФЕРНЕ ЦЕНЕ – ПОЈЕДНОСТАВЉЕНИ ПОСТУПАК ТЕСТИРАЊА УСЛУГА (ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА) КОЈЕ ДОДАЈУ МАЛУ ВРЕДНОСТ

Предмет наше пажње у овом тексту биће могући, једноставнији, алтернативни поступак тестирања усклађености услуга које додају малу вредност и које једна или више чланица групе повезаних лица пружају другој или другим чланицама исте групације¹, са принципом „ван дохвата руке“.

За потребе овог чланка, ослонили смо се на следеће законске прописе који су у вези са утврђивањем, обрачуном и плаћањем пореза на добит у Републици Србији за 2024. годину, као и релевантне стручне смернице:

1. Закон о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДПЛ);

2. Правилник о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник о трансферним ценама);

3. Правилник о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 30/2015, . . . и 97/21 – у даљем тексту: Правилник о обрасцу ПДП);

4. Правилник о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 20/14, . . . и 97/21 – у даљем тексту: Правилник о обрасцу ПБ 1), и

5. Смернице ОЕЦД за примену правила о трансферним ценама за мултинационална предузећа и пореске управе (издате у јануару 2022. године – у даљем тексту: Смернице ОЕЦД²).

Сва лица која су у току 2024. године имала трансакције са повезаним лицима (у смислу члана 59. ЗПДПЛ) и која су обвезници пореза на добит у Републици Србији, имају обавезу (баш као и претходних година) да тестирају њихову усклађеност са принципом „ван дохвата руке“, тј. да утврде да ли су се такве трансакције извршиле по тржишним условима или нису и утврђене резултате анализа доставе Пореској управи Републике Србије (изузетак су трансакције за које се подноси извештај у скраћеном облику, у складу са ст. 3. и 4. члана 2. Правилника о трансферним ценама, а на основу члана 60. став 4. ЗПДПЛ), у роковима прописаним чланом 63. ЗПДПЛ.

У овом чланку пажњу посвећујемо **услугама које додају малу вредност**, а које једна или више чланица групе повезаних лица пружају другим чланицама. Повод за ову тему јесте алтернативни, једноставнији поступак тестирања њихове усклађености са принципом „ван дохвата руке“, на основу Смерница ОЕЦД.

Подсећамо на то да Република Србија, приликом уређивања и доношења својих прописа о трансферним ценама, између осталог, има у виду и све релевантне прописе и смернице ОЕЦД, што је и наведено у члану 61а ЗПДПЛ.

1. Услуге са становишта трансферних цена

Сведоци смо да је сектор услуга у привредама развијених земаља и земаља у развоју, последњих неколико деценија у експанзији. Развијају се нове врсте услуга, а већ постојеће се пружају у све већем обиму. Узрока за то је много и они нису предмет нашег излагања на овом месту. Исти трендови присутни су и у пословним односима између повезаних лица, било из разлога што је једно повезано лице специјализовано за пружање одређених услуга, па може ефективније и ефикасније да их пружи, било из неког другог разлога. На тај начин, услуге које једно лице пружа свом повезаном лицу, по-

1 У овом контексту, под групацијом или групом подразумевамо сва лица која се сматрају повезаним у смислу члана 59. ЗПДПЛ.

2 www.oecd.org/en/publications/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-2022_0e655865-en.html

УТВРЂИВАЊЕ КОРЕКЦИЈЕ ЗА СТАЛНА СРЕДСТВА НАБАВЉЕНА ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ИСКАЗИВАЊЕ У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ ЗА 2024. ГОДИНУ

Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 63/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник) прописан је, почев од 2019. године, другачији начин укључивања у пореску основицу утврђене разлике између трансферне набавне цене сталног средства и његове цене утврђене применом принципа „ван дохвата руке“ када се стално средство, које подлеже обрачуна пореске амортизације у складу са чланом 106 Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), набавља од повезаног лица, у односу на године које јој претходе.

Наиме, у складу са чланом 31. ст. 3. и 4. Правилника:

„Уколико обвезник набави од повезаног лица стално средство за које се амортизација утврђује у складу са чланом 106 Закона, у укупан износ корекције у том пореском периоду, као и у четири наредна пореска периода, укључује се износ од 20% утврђене разлике између трансферне набавне цене сталног средства и набавне цене сталног средства утврђене применом принципа „ван дохвата руке“.

Обвезник је дужан да у оквиру документације о трансферним ценама прикаже податак о укупној разлици између трансферне набавне цене сталног средства и набавне цене сталног средства утврђене применом принципа „ван дохвата руке“, и то у сваком пореском периоду у ком се корекција врши у складу са ставом 3. овог члана.“

Дакле, на овај начин за **стално средство** које подлеже обрачуна пореске амортизације у складу са чланом 106 ЗПДПЛ и које је набављено од повезаног лица почев од 1. јануара 2019. године, утврђена разлика између више трансферне набавне цене и његове цене утврђене применом принципа „ван дохвата руке“ која је **нижа**, уноси се као корекција основице за порески период у

којем је средство набављено, као и у четири наредна пореска периода, у износу од 20% те разлике, и то на ред. бр. 57 Обрасца ПБ 1. Истовремено, обвезник обрачун амортизације за пореске сврхе врши на основицу коју чини трансферна набавна цена, а не цена утврђена применом принципа „ван дохвата руке“ уз примену свих осталих правила обрачуна амортизације према члану 106 ЗПДПЛ.

Са друге стране, корекција основице за порез на добит за 2024. годину по основу завршених накнадних улагања у 2024. години која су обвезнику извршила повезана лица на сталној имовини стеченој до краја 2018. године (која се капитализују), где вредност тих накнадних улагања не доводи до преласка на примену члана 106 ЗПДПЛ приликом обрачуна амортизације која се признаје за пореске сврхе (дакле ради се о накнадним улагањима на средствима обухваћеним непрописаним обрасцем ОА-1, без обзира на вредност тих улагања, као и на средствима II-V амортизационе групе код којих вредност накнадних улагања није већа од 10% неотписане рачуноводствене вредности тих средстава на први дан пореског периода у којем су та накнадна улагања завршена), врши се применом старих правила из члана 10а ЗПДПЛ (преко позиције у пореском билансу која је резервисана за податак о износу обрачунате пореске амортизације на ред. бр. 21 Обрасца ПБ 1). О обрачуна пореске амортизације и амортизације која се признаје као расход за пореске сврхе за 2024. годину писали смо детаљно у ПС 2и3/2025.

На исти начин поступају и пословни субјекти који су обвезници састављања и подношења обрасца ПБ 2, с тим да утврђене податке исказују на одговарајућим пољима тог обрасца.

При томе, у оквиру извештаја о трансферним ценама приказује се податак о укупној разлици између трансферне набавне цене сталног средства и „тржишне“ набавне цене, и то у сваком пореском периоду у

МОГУЋНОСТ ПОДНОШЕЊА ИЗВЕШТАЈА О ТРАНСФЕРНИМ ЦЕНАМА У СКРАЋЕНОМ ОБЛИКУ

Чланом 60. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДПЛ) и Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „*ван дохвата руке*“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у даљем тексту: Правилник), дата је могућност да уместо детаљног извештаја о трансферним ценама, који садржи велики обим података, порески обвезник за одређене трансакције може надлежном пореском органу да поднесе извештај у скраћеном облику.

Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику нису мењани у односу на прошлу годину. Исто тако, начин састављања и достављања овог извештаја у свему је исти као и прошле године.

Исказивање података у пореском билансу информативног карактера врши се на исти начин као и прошле године, на истим редним бројевима тог обрасца.

У циљу утврђивања испуњености услова за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику, поред камата по основу зајмова и кредита, прописано је и неукључивање ПДВ и датих, односно примљених аванса у вредност трансакција обвезника са повезаним лицем.

Могућност подношења извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику прописана је и за правна лица и за предузетнике и сва објашњења и примери које дајемо у тексту односе се како на правна лица, тако и на предузетнике.

1. Услови за подношење извештаја о трансферним ценама у скраћеном облику

У складу са чланом 2. Правилника, извештај у скраћеном облику порески обвезник може да поднесе

за трансакције са повезаним лицима, **осим за зајмове и кредите**, које испуњавају један од следећа два услова:

1) да је трансакција са повезаним лицем **једнократна** у години за коју се подноси порески биланс и да њена вредност није већа од вредности промета за коју је законом који уређује порез на додату вредност прописана обавеза евидентирања за порез на додату вредност;

2) да **укупна вредност трансакција са једним повезаним лицем** у току године за коју се подноси порески биланс није већа од вредности промета за коју је законом који уређује порез на додату вредност прописана обавеза евидентирања за порез на додату вредност.

Извештај у скраћеном облику подноси се за све трансакције, **осим за зајмове и кредите**, које испуњавају један од претходна два услова, и садржи податке о свакој од ових трансакција, а нарочито:

- 1) опис трансакције;
- 2) вредност трансакције;
- 3) повезано лице са којим је трансакција извршена.

Дакле, обвезник, **осим за зајмове и кредите**, може да за једнократне трансакције са одређеним повезаним лицем чија вредност у 2024. години није већа од 8.000.000 динара, као и за трансакције са одређеним повезаним лицем чија укупна вредност у 2024. години није већа од 8.000.000 динара, извештај о трансферним ценама пореском органу достави у скраћеном облику. Гранична вредност од 8.000.000 динара не укључује камате по основу зајмова и кредита, авансе и ПДВ.

Иако се у Правилнику код претходно наведених услова користи термин „година“, у члану 60. став 4. ЗПДПЛ јасно је назначено да је реч, заправо, о пореском периоду, па је испуњеност претходних услова за подношење извештаја у скраћеном облику потребно разматрати на нивоу сваког пореског периода посебно.

БЕСКАМАТНЕ ПОЗАЈМИЦЕ ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА (ОСВРТ НА МИШЉЕЊЕ МФИН БР. 011-00-805/2022-04 ОД 31.1.2023. ГОД.)

1. Увод

Честе ситуације у пракси су „бескаматне“ позајмице између лица која се сматрају повезаним у смислу члана 59. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 94/24 – у даљем тексту: ЗПДПЛ). Потреба за одржавањем ликвидности, за финансирањем одређених улагања и сл., само су неки од разлога позајмљивања средстава од повезаних лица. Могућност да се средства прибаве по једноставнијем и бржем поступку, већа флексибилност у враћању или чак могућност да и не буду враћена, финансирање по каматној стопи која је нижа од тржишне, чести су разлози прибегавању финансирању од стране повезаних лица, на уштрб финансирању од стране банака и неких других кредитора као неповезаних лица. У одређеним ситуацијама може се и поставити питање да ли су бескаматне позајмице уопште позајмице или је реч, заправо, о доприносу власника капитала пословном субјекту којем су средства дозначена.

Циљ овога чланка није анализа свих ситуација по основу трансакција бескаматних позајмица између повезаних лица. Његов повод је мишљење МФИН, бр. 011-00-805/2022-04 од 31.01.2023. године, које смо објавили у ПС 6/2023 и за које сматрамо да је дискутабилно, што ћемо покушати да објаснимо у наставку. Мишљење се односи на признавање расхода од камата путем укамаћења дисконта по основу бескаматне позајмице коју је нерезидентно матично правно лице дало резидентном правном лицу које примењује пуне МСФИ (мада нема разлика у односу на ситуацију да се ради о лицу које примењује МСФИ за МСП, или Правилник за микро и друга правна лица¹). Одређене делове тог мишљења наводимо у наставку:

„Међутим, уколико је конкретни зајам уговорен по нешто другачијој каматној стопи – вишој или нижој него што је тржишна каматна стопа у конкретним околностима – зајмодавац и зајмопримац су (у великом броју случајева) дужни да методом ефективне каматне стопе, примењујући тржишну уместо уговорене каматне стопе, прерачунају дисконтовану вредност датог, односно добијеног зајма – и по тој фер вредности признају средство, односно обавезу, а разлику евидентирају као добитак или губитак.

Посебно указујемо да уколико је зајам између повезаних правних лица под заједничком контролом (што је случај из предметног питања), односно између зависног правног лица и власника (физичког лица или матичног правног лица) – тај добитак или губитак настао као разлика између обрачунате фер вредности и номиналне трансакционе вредности суштински представља допринос власника или расподелу власницима. У том случају, независно од уговореног плана отплате, и зајмодавац и зајмопримац евидентирају приходе, односно расходе од камате применом ефективне каматне стопе – развојем дисконта по тржишној каматној стопи – чиме ће се обрачуната (уместо уговорене) главница укамаћивати до износа који стварно треба да се отплати.

Дакле, имајући у виду све наведено, мишљења смо да је у конкретном случају Порески обвезник поступио исправно са рачуноводственог аспекта и са становишта примене релевантних МСФИ, с обзиром да је на основном рачуну обавеза по основу добијеног Зајма, исказан Зајам у висини номиналне вредности истог, док је обрачунати дисконт признат на корективном рачуну као умањење основног рачуна Зајма. Такође, обавезе по основу Зајма накнадно су одмераване по амортизованој вредности, тако што је укупно обрачунати дисконт амортизован и исказан у пословним књигама Пореског обвезника на терет расхода од камата у свакој пословној години...

Имајући у виду наведене одредбе ЗПДПЛ, као и цитирано мишљење према коме је обвезник, у конкретном случају „поступио исправно са рачуноводственог

¹ Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Службени гласник РС“, бр. 89/20).

УТАЂЕНА КАПИТАЛИЗАЦИЈА И ОБРАЧУН КАМАТА „ВАН ДОХВАТА РУКЕ“

У овом чланку бавимо се специфичностима утврђивања цена „ван дохвата руке“ код зајмова и кредита између повезаних правних лица у складу са српским пореским законодавством.

На почетку чланка дат је преглед каматних стопа „ван дохвата руке“ које је утврдио Министар финансија.

Каматне стопе „ван дохвата руке“ које је утврдио Министар финансија

	2024. год.	2023. год.	2022. год.
ЗА ПОРЕСКЕ ОБВЕЗНИКЕ (СЕМ БАНАКА И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА)			
Краткорочни кредити у RSD	7,57%	3,88%	3,12%
Дугорочни кредити у RSD	8,30%	4,74%	3,39%
Краткорочни кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	6,12%	2,98%	2,25%
Дугорочни кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	6,23%	3,22%	2,73%
Краткорочни кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	није објављена	није објављена	6,94%
Дугорочни кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	7,54%	7,84%	није објављена
Краткорочни кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	8,20%	3,18%	1,85%
Дугорочни кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	4,25%	4,28%	3,54%
ЗА БАНКЕ И ДАВАОЦЕ ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА			
Краткорочни кредити у RSD	5,02%	1,48%	0,50%
Дугорочни кредити у RSD	5,16%	4,47%	2,86%
Кредити у EUR и динарски кредити индексирани у EUR	4,31%	3,25%	2,75%
Кредити у USD и динарски кредити индексирани у USD	5,02%	4,43%	3,91%
Кредити у CHF и динарски кредити индексирани у CHF	2,80%	2,63%	2,61%
Кредити у SEK и динарски кредити индексирани у SEK	4,19%	3,70%	3,96%
Кредити у RUB и динарски кредити индексирани у RUB	2,42%	1,91%	2,31%
Кредити у GBP и динарски кредити индексирани у GBP	1,88%	1,88%	1,88%
Кредити у CNY и динарски кредити индексирани у CNY	4,55%	4,01%	није објављена

Наведене каматне стопе примењују се и на зајмове између повезаних лица.

У вези са темом чланка на почетку скрећемо пажњу да је у октобру 2024. године МФИН дало једно ново мишљење које смо обрадили у тачки 8. на крају овог чланка.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛИСАНИМ ТРАНСАКЦИЈАМА МЕЂУНАРОДНЕ ГРУПЕ ПОВЕЗАНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА – „СВC REPORT“ – ЗА 2024. ГОДИНУ

Годишњи извештај о контролисаним трансакцијама међународне групе повезаних правних лица (у наставку: Годишњи извештај) представља својеврстан преглед свих чланица међународне групе, груписаних према пореској јурисдикцији у којој се налазе, као и остварених прихода, резултата пословања и вредности коришћене имовине те групе по тим јурисдикцијама. Обавезу састављања и подношења тог извештаја Пореској управи Републике Србије има резидентни обвезник пореза на добит правних лица који се сматра крајњим матичним правним лицем те међународне групе повезаних правних лица, у складу са чланом 61в Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 94/24 – у наставку: ЗПДПЛ), уколико су испуњени одређени услови, о чему пишемо у наставку. Рок за подношење Годишњег извештаја за 2024. годину надлежном пореском органу Републике Србије је 12 месеци од истека наведене године (дакле, рок је крај 2025. године)¹.

Услови, начин подношења и изглед обрасца Годишњег извештаја ближе су уређени Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке“ примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Службени гласник РС“, бр. 61/13, . . . и 95/21 – у наставку: Правилник о трансферним ценама). Тако:

1. Чланом 3. став 1. тачка б) Правилника о трансферним ценама прописано је да у Извештају о трансферним ценама (потпуни извештај, а не извештај у скраћеној форми), у делу који се односи на анализу групе повезаних лица којој обвезник припада, **резидентни порески обвезник (правно лице) даје информацију да ли је члан међународне групе повезаних правних**

лица и ако јесте, да ли се сматра крајњим матичним правним лицем те групе. Ако јесте члан међународне групе повезаних правних лица, али се не сматра крајњим матичним правним лицем те групе, он мора да наведе које се лице сматра крајњим матичним правним лицем те групе (да пружи информације о идентитету и држави резидентности, што, по нашем мишљењу, најмање укључује назив и правну форму матичног правног лица које је крајњи власник међународне групе, матични и/или порески број тог матичног правног лица, седиште и државу чији је резидент то матично правно лице). Ове информације Пореској управи Републике Србије достављају сва резидентна правна лица која су обвезници пореза на добит у Републици Србији и која састављају Извештај о трансферним ценама у потпуном облику, тј. ова обавеза не односи се на оне који састављају Извештај у скраћеном облику, јер је структура Извештаја у скраћеном облику посебно уређена чланом 2. ст. 3. и 4. Правилника о трансферним ценама;

2. Чл. 32. и 33. Правилника о трансферним ценама ближе су уређени услови, начин подношења Годишњег извештаја и сам изглед обрасца тог извештаја. Обавезу састављања и подношења Годишњег извештаја на прописаном обрасцу, тј. Обрасцу „СвС“ надлежном пореском органу Републике Србије, има искључиво правно лице које се сматра крајњим матичним правним лицем међународне групе повезаних правних лица, а које је резидент и обвезник пореза на добит правних лица у Републици Србији, уколико је испуњен одређен финансијски критеријум, о чему пишемо у наставку.

Наглашавамо, правна лица за која се сматра да су матична правна лица међународне групе и која нису резиденти Републике Србије (правна лица основана ван територије Републике Србије и она којима место стварне управе и контроле није у Републици Србији), немају никакву обавезу подношења Годишњег извештаја пореским органима Републике Србије, нити такву обавезу имају

¹ Уколико је пословна година различита од календарске, рок је 12 месеци од краја пословне године за коју се Годишњи извештај доставља.

ИЗВЕШТАВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА И АМБАЛАЖА)

Накнаде за коришћење јавних добара у области заштите животне средине уређују се Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19 и 92/23 – у даљем тексту: Закон о накнадама).

Влада Републике Србије овлашћена је да објављује усклађене динарске износе пореза утврђене Законом о накнадама. Усклађени износи пореза који се примењују у 2024. години објављени су у „Службеном гласнику РС“, бр. 120/23. Усклађени износи који се односе на 2025. годину објављени су у „Службеном гласнику РС“, бр. 99/24.

Међу овим накнадама, најзначајније су накнаде које се односе на производе који после употребе постају посебни токови отпада и на амбалажу.

1. Накнада за посебне токове отпада

Обвезник накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада је произвођач, односно увозник тих производа који те производе ставља на тржиште у Републици Србији или их користи као крајњи потрошач. Међутим, физичко лице које производе који после употребе постају посебни токови отпада увози за сопствене потребе није обвезник накнаде, осим када увози возила категорије М1, N1, L2 и L6 (у складу са прописима који уређују безбедност саобраћаја на путевима).

Списак производа који спадају у производе који после употребе постају посебни токови отпада, дат је у члану 140. став 3. Закона о накнадама

Подсећамо на то да је Закон о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 92/23, у даљем тексту: Закон о изменама и допунама), који се примењује од 1. јануара 2024. године прописан велики број значајних измена, укључујући и измене које се односе на производе који

постају посебни токови отпада, о чему смо детаљније писали у ПС 20/23.

У оквиру ове накнаде извршене су следеће измене:

– **брисано је физичко лице као обвезник накнаде осим за моторна возила;**

– **из предмета наплате накнаде брисани су лекови који после истека рока постају посебни токови отпада**, и с тим у вези брисане су одредбе које се односе на основицу и висину накнаде за лекове;

– такође, брисана је Табела 6 из Прилога 7. имајући у виду то да је брисан основ за наплату накнаде за лекове који се сакупљају од грађана;

– **брисан је проценат ПДВ као основица накнаде за електричне и електронске производе** (за опрему информатичке технологије (ИТ) и телекомуникација), а као основица прописан је износ ПДВ по комаду произведених, односно увезених електричних и електронских производа. Ово је зато што се висина накнаде утврђује као % од ПДВ, чиме се отклањају дилеме настале у пракси да ли се и основица умањује и утврђује као % од ПДВ, или само висина накнаде;

– **уређено је да утврђивање накнаде за моторна возила врши надлежни царински орган, на дан обрачуна увозних дажбина**, што значи да се накнада за производе који после употребе постају посебни токови отпада за моторна возила, наплаћују приликом плаћања увозних дажбина (одмах код увоза);

– **уређује се право на жалбу на решење;**

– **прецизира се да категорије обвезника које су ослобођене подношења извештаја нису ни обвезници накнаде**. Наведено значи да се накнада не обрачунава и не плаћа, као и да обвезници немају обавезу достављања годишње извештаја Агенцији за заштиту животне средине за следеће производе: производе који су увезени ради оплемењивања и извоза; производе који су увезени ради даљег извоза, у складу са законом којим

ДОСТАВЉАЊЕ ГОДИШЊИХ ИЗВЕШТАЈА О СТАЊУ ИНТЕРНЕ ФИНАНСИЈСКЕ КОНТРОЛЕ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА 2024. ГОДИНУ

Интерна финансијска контрола у јавном сектору је свеобухватни систем мера за управљање и контролу јавних прихода, расхода, имовине и обавеза, који успоставља Влада кроз организације јавног сектора са циљем да су управљање и контрола јавних средстава, укључујући и стране фондове, у складу са прописима, буџетом и принципима доброг финансијског управљања, односно ефикасности, ефективности, економичности и отворености.

Финансијско управљање и контрола је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководилац организације, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви организације остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин.

Интерна ревизија је активност која пружа независно објективно уверавање и саветодавну активност, са сврхом да допринесе унапређењу пословања организације, помаже организацији да оствари своје циљеве, тако што систематично и дисциплиновано процењује и вреднује управљање ризицима, контроле и управљање организацијом.

Успостављање интерне финансијске контроле у јавном сектору уређено је одредбама чл. 80. до 83. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09, . . . и 94/24 – у даљем тексту: Закон).

У јавном сектору **послови интерне финансијске контроле обухватају:**

- 1) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава;
- 2) интерну ревизију код корисника јавних средстава;
- 3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

Одредбама наведених чланова Закона дато је овлашћење министру финансија да пропише заједничке критеријуме, методологију и стандарде за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, заједничке критеријуме за организовање и стандарде и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије и ближе уреди послове интерне ревизије у јавном сектору.

На основу наведених овлашћења донети су подзаконски акти за успостављање интерне финансијске контроле у јавном сектору, као и за извештавање о успостављеном финансијском управљању и контроли, као и о успостављеној интерној ревизији, и то:

– *Правилник о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 89/19), и*

– *Правилник о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13).*

Такође, прописана је обавеза извештавања о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле, као и о функционисању система интерне ревизије, па руководиоци корисника јавних средстава имају обавезу да, на прописани начин, обавесте министра финансија о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле, као и о функционисању система интерне ревизије.

Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију је на својој интернет страници <https://ifkj.mfin.gov.rs>, објавила информацију којом обавештава да су на сајту постављени **обрасци извештаја за 2024. годину**, о систему финансијског управљања и контроле и функцији интерне ревизије, ради сагледавања свеукупног стања интерне финансијске контроле у јавном сектору.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ УРЕДБЕ О КОЕФИЦИЈЕНТИМА ЗА ОБРАЧУН И ИСПЛАТУ ПЛАТА ЗАПОСЛЕНИХ У ЈАВНИМ СЛУЖБАМА

На основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01, ... и 123/21) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, ... и 30/18), Влада Републике Србије донела је Уредбу о изменама и допунама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама (у даљем тексту: Уредба).

Уредба је објављена у „Службеном гласнику РС“, бр. 17/25 од 28.02.2025. године, ступа на снагу осмог дана од дана објављивања, тј. 8. марта 2025. године, а примењује се на обрачун и исплату плата почев од **плате за март 2025. године**.

Допунама Уредбе увећани су коефицијенти утврђени за обрачун и исплату плата одређених категорија запослених у високом струковном образовању и пропи-

сано је увећање коефицијената у 2025. години за обрачун и исплату плата запослених у вишем и универзитетском образовању.

Уредбом је извршена измена члана 2. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01, ... и 13/25), тако што је измењен назив тачке 3. у члану 2. Уредбе, која након измене носи назив „У високом струковном образовању (академије струковних студија и високе школе струковних студија)“ уместо досадашњег назива „У вишем образовању“.

Поред наведеног, измењена је тачка 3. у члану 2. Уредбе, којом су прописани увећани коефицијенти за поједине запослене у вишем образовању, и то:

Високо струковно образовање (академије струковних студија и високе школе струковних студија):

Професор струковних студија и професор са докторатом	25,65
Виши предавач са докторатом	22,35
Професор са магистратуром	20,96
Предавач са докторатом	20,17
Професор из поља уметности (ниво 7.1 НОКС-а)	20,17
Предавач са магистратуром	19,04
Предавач са специјализацијом	18,70
Предавач, наставник страног језика и наставник вештина (ниво 7.1 НОКС-а)	18,58
Асистент са докторатом	18,58
Асистент	17,32
Сарадник у настави (ниво 6.2 и ниво 7.1 НОКС-а)	17,32
Сарадник у настави (ниво 6.1 НОКС-а)	15,48
Секретар академије струковних студија, секретар високе школе струковних студија, шеф рачуноводства академије/високе школе струковних студија, руководилац финансијско-рачуноводствених послова, руководилац интерне ревизије, виши интерни ревизор/самостални интерни ревизор, сарадник у интерној ревизији и др. у складу са Каталогом радних места (ниво 7.1 НОКС-а)	17,32

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РАСПИСАЛА ЈЕ ЈАВНЕ ПОЗИВЕ/КОНКУРСЕ ЗА 2025. ГОДИНУ

Национална служба за запошљавање расписала је 26. фебруара 2025. године 12 јавних позива/конкурса, путем којих ће пружити директну финансијску подршку послодавцима и незапосленим лицима, укључујући и особе са инвалидитетом. У питању су следећи јавни позиви/конкурси:

- 1) Јавни позив за учешће у финансирању мере обука на захтев послодавца у 2025. години;
- 2) Јавни позив за учешће у финансирању мере обука за потребе послодавца за запосленог у 2025. години;
- 3) Јавни позив за реализацију мере приправништва за младе са средњим образовањем у 2025. години;
- 4) Јавни позив за реализацију мере приправништва за младе са високим образовањем у 2025. години;
- 5) Јавни позив за реализацију мере стицања практичних знања у 2025. години;
- 6) Јавни позив за реализацију мере стручне праксе у 2025. години;
- 7) Јавни позив за спровођење радне активације особа са инвалидитетом у 2025. години;
- 8) Јавни позив за рефундацију трошкова подршке особама са инвалидитетом које се запошљавају под посебним условима у 2025. години;
- 9) Јавни позив за субвенцију зараде за особе са инвалидитетом без радног искуства у 2025. години;
- 10) Јавни позив незапосленима за доделу субвенције за samozapošljavanje у 2025. години;

11) Јавни позив незапосленима ромске националности за доделу субвенције за samozapošljavanje у 2025. години;

12) Јавни позив послодавцима за доделу субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих у 2025. години.

Као и протеклих година, акценат је на теже запошљивим категоријама лица, у које спадају: млади у домском смештају, хранитељским породицама и старатељским породицама, лица без завршеног средњег образовања и лица која су завршила функционално основно образовање одраслих, старији од 50 година, незапослени ромске националности, особе са инвалидитетом, корисници новчане социјалне помоћи, лица која се налазе на евиденцији незапослених дуже од 12 месеци и жртве породичног насиља.

Већина јавних позива биће отворена до 28. новембра 2025. године, док је рок за подношење захтева за поједине мере намењене особама са инвалидитетом 31. децембар 2025. године. Јавни позив за доделу субвенција за samozapošljavanje биће отворен до 14. априла 2025. године, док је јавни позив за учешће у финансирању мере обука за потребе послодавца за запосленог на располагању до 31. октобра ове године.

Све информације за учешће у мерама активне политике запошљавања, неопходна подршка, подношење захтева према актуелним јавним позивима доступне су на сајту Националне службе за запошљавање www.nsz.gov.rs и у свим организационим јединицама Националне службе за запошљавање.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2024. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	25/24	132.372,00	101,5	95.836,00	100,8
Фебруар (Укупно)	37/24	129.934,00	98,2	94.125,00	98,2
Март (Укупно)	48/24	133.373,00	102,6	96.913,00	103,0
Април (Укупно)	56/24	133.356,00	100,0	96.614,00	99,7
Мај (Укупно)	63/24	138.332,00	103,7	100.170,00	103,7
Јун (Укупно)	73/24	132.290,00	95,6	95.804,00	95,6
Јул (Укупно)	78/24	135.195,00	102,2	97.835,00	102,1
Август (Укупно)	85/24	133.591,00	98,8	96.649,00	98,8
Септембар (Укупно)	93/24	132.783,00	99,4	96.115,00	99,4
Октобар (Укупно)	105/24	136.173,00	102,6	98.538,00	102,5
Новембар (Укупно)	8/25	138.911,00	102,0	100.738,00	102,2
Децембар (Укупно)	16/25	148.428,00	106,9	108.312,00	107,5

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2025. године („Службени гласник РС“, бр. 74/24) утврђена је у нето износу од 308 динара по радном часу и примењује се од 1.01.2025. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2025. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2025.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Фебруар и Новембар	160	49.280,00	66.244,94
2	Март, Јун и Август	168	51.744,00	69.759,91
3	Април, Мај и Септембар	176	54.208,00	73.274,89
4	Јануар, Јул, Октобар и Децембар	184	56.672,00	76.789,87

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прекорвмени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **45.950** динара (131.285 x 35%), а примењује се од 1. јануара 2025. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2025. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 99/24.

АКТУЕЛНО ИЗДАЊЕ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

Др Ратомир Ђировић

ПРИРУЧНИК ЗА ПРИМЕНУ МСФИ 9, МСФИ 15 И МСФИ 16

- са примерима књижења и моделом Правилника о рачуноводственим политикама у складу МСФИ -

Београд, новембар 2022.

Приручник садржи детаљна објашњења примене три нова и најсложенија Међународна стандарда финансијског извештавања МСФИ 9 – *Финансијски инструменти*, МСФИ 15 – *Приходи од уговора са купцима* и МСФИ 16 – *Лизинг*.

МСФИ 9 и МСФИ 15 примењују се у Републици Србији од 2020. године а МСФИ 16 од 2021. године. Примена ових стандарда међусобно је повезана, тако да субјекти који примењују пуне МСФИ морају детаљно да познају захтеве који су прописани овим стандардима.

Ови стандарди настали су као одговор рачуноводствене професије на светску економску кризу из 2007. године и садрже нова решења која треба да допринесу реалнијем исказивању финансијског резултата и финансијског положаја привредних субјеката.

МСФИ 9 прописује нову и једноставнију класификацију финансијских инструмената, уводи нове моделе признавања очекиваних кредитних губитака за финансијске инструменте, потраживања од купаца, средства по основу уговора и финансијски лизинг. Овај стандард поједностављује примену рачуноводства хеџинга (заштите) и проширује спектре ситуација на које се може применити рачуноводство заштите. Циљ новина које доноси МСФИ 9 у односу на ранији МРС 39 је да се поједностави финансијско извештавање применом јасног и лакшег начина класификације

финансијских инструмената, уклањањем прага за признавање кредитних губитака и промене захтева за рачуноводство заштите.

МСФИ 15 садржи детаљна правила за признавање прихода када се добра и услуге преносе на купца у току одређеног временског периода и/или у одређеном тренутку времена. За утврђивање прихода овај стандард прописује јединствен **модел у пет корака** заснован на принципима који се примењују на све уговоре са купцима који су у делокругу тог стандарда. Уређује и признавање трошкова који настају у вези са закључивањем и извршавањем уговора о продаји од стране продавца. Овај стандард доноси значајне новине приликом утврђивања прихода у делатностима које имају уговоре са различитим обавезама извршења (нпр. телекомуникационе компаније) и уговоре који обухватају више периода испуњавања обавеза према купцима (нпр. грађевинске, индустријске, пољопривредне и друге производне компаније), начин утврђивања прихода је знатно другачији у односу на раније примењиване стандарде.

МСФИ 16 прописује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга (закупа). Циљ је да се у финансијским извештајима даваоца и корисника лизинга обезбеде релевантни подаци на начин који верно представља трансакције лизинга. Из аспекта корисника лизинга, финансијски и пословни лизинг третира се на исти начин, тако што се имовина са правом коришћења исказује као имовина корисника лизинга која подлеже амортизацији а укупна обавеза коју ће корисник лизинга плаћати за период закупа исказује се као обавеза у Билансу стања. Примена овог стандарда значајно мења структуру прихода и расхода у Билансу успеха и финансијски положај у Билансу стања корисника лизинга, што корисницима финансијских извештаја пружа релевантне податке за оцену профитабилности и бонитета субјеката који примењују тај стандард.

Обим: 416 страна

Цена: 9.900 динара са ПДВ

СНИМЦИ СЕМИНАРА И КУРСЕВА ДОСТУПНИ СУ НА НАШЕМ ВЕБ САЈТУ

Обавештавамо Вас да путем наше интернет странице <https://www.privsav.rs/> у одељку **Е-продавница/Снимци семинара и курсева** можете купити право на гледање снимака актуелних семинара и курсева у организацији Привредног саветника.

Куповином права на гледање снимка семинара или курса стичете овлашћење да одабрани семинар/курс гледате у периоду од 7 узастопних дана.

Период од 7 дана започиње тренутком одобравања регистрације на Zoom платформи путем које се снимци емитују.

По извршеној регистрацији, наша служба претплате ће извршити верификацију Ваших података и проследити Вам упутство за плаћање. Преглед доступних семинара и курсева дат је у табели у наставку.

Ред. бр.	Назив семинара / курса	Цена за претплатнике*	Цена за непретплатнике*
1	Курс – Практична обука за електронско евидентирање обрачуна ПДВ и претходног пореза (18 часова)	30.000	30.000
2	Годишњи финансијски извештај и обрачун пореза на добит за 2024. годину	Бесплатно**	15.000
3	Припреме за састављање годишњег финансијског извештаја за 2024. годину и нови порески прописи	Бесплатно**	15.000
4	Утврђивање пореза на имовину за 2025. годину	9.000	15.000
5	Измене и допуне Правилника о електронском фактурисању и Правилника о ПДВ	9.000	15.000
6	Испуњавање нових обавеза у вези са електронским архивирањем од 1. јануара 2024. године	9.000	15.000
7	Накнада за заштиту и унапређивање животне средине – Подношење пријаве за 2024. годину	Бесплатно**	15.000
8	Порез на добит по одбитку и ПДВ аспекти опорезивања нерезидентних правних лица	9.000	15.000
9	Рачуноводствено евидентирање основних средстава – некретнина, постројења, опреме и инвестиционих некретнина	9.000	15.000
10	Примена МСФИ 9, МСФИ 15 и МСФИ 16 приликом састављања финансијских извештаја	9.600	18.000
11	Контрола девизног пословања резидената и нерезидената	9.000	15.000
12	Трансферне цене	9.000	15.000
13	Курс – Практична обука за обрачун зарада, накнада зарада и осталих личних примања (40 часова)	48.000	48.000
14	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника (84 часа)	27.500	27.500
15	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника са књигама (84 часа)	40.000	40.000

* цене су исказане са урачунатим ПДВ

** снимци семинара који су бесплатни за претплатнике налазе се у претплатничком делу сајта www.privsav.rs у секцији „За преузимање“